

SFC2021-program för Amif, ISF och BMVI

Detta är en förenklad version av Sveriges nationella program för AMIF 2021-2027. Förenklingen innehåller endast Sveriges strategi för genomförandet och beskrivning av programmets fyra mål.

Innehållsförteckning

Avsnitt 1.....	3
Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder	3
Avsnitt 2: Programmets specifika mål	8
Specifikt mål 1: Asylområdet	8
Specifikt mål 2: Området Laglig migration och integration.....	11
Specifikt mål 3: Återvändandområdet	15
Specifikt mål 4: Solidaritetsområdet.....	18

Avsnitt 1

Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

Asyl-, migrations- och integrationsfonden (Amif) ska bidra till en långsiktigt hållbar migrationspolitik genom fyra specifika mål:

1. Stärka och utveckla alla aspekter av det gemensamma europeiska asylsystemet, inbegripet dess externa dimension.
2. Stärka och utveckla laglig migration till medlemsstaterna i enlighet med deras ekonomiska och sociala behov samt främja och bidra till en ändamålsenlig integration av och social delaktighet för tredjelandsmedborgare.
3. Bidra till kampen mot irreguljär migration, stärka ett ändamålsenligt, säkert och värdigt återvändande och återtagande samt främja och bidra till en faktisk inledande återintegrering i tredjeländer.
4. Stärka solidaritet och en rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna, särskilt med avseende på de medlemsstater som påverkas mest av migrations- och asylutmaningar, bland annat genom praktiskt samarbete.

Sveriges strategi utgår från behov på programmets område i Sverige. Insatser som genomförs ska vara jämställdhetsintegrerade och alla insatser som berör barn ska tillgodose barns rättigheter. Alla insatser ska efterleva Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Amif bidrar till genomförandet av Agenda 2030, i den mån det är möjligt och där effekter och resultat sammanfaller med målen i Sveriges nationella program.

För att hantera den ökade tilldelningen av medel i den nya programperioden kommer Sverige starta den första ansökningsomgången så tidigt som möjligt. En modell för förenklad redovisning kommer tillämpas för att minska administrativ börda. Förvaltande myndighet kommer i stor utsträckning arbeta med riktade utlysningar. Det för att på ett resurseffektivt sätt teckna avtal om insatser som krävs för att uppnå programmets förväntade resultat, effekter och kvantitativa mål. Initialt avser förvaltande myndighet teckna avtal med ett mindre antal stora projekt. I tabell 3 per respektive mål har belopp satts till 0 EUR för de interventionstyper som inte kommer att användas vid programstart. Dessa kan bli aktuella att använda vid framtida behov och implementering av programmets tematiska delar.

Målgruppen för Amif

Målgruppen för Amif är tredjelandsmedborgare. Insatser kan riktas till målgruppen inför att den är på väg att bosätta sig i Sverige, befinner sig i Sverige eller förväntas återvända. Insatser finansieras med inriktning på målgruppen och utgår från målgruppens behov.

Behoven till grund för Sveriges strategi

Programperioden Amif 2014-2020 visar vikten av ett brett program som kan möta omvärldens förändringar. Programmet för Amif 2021-2027 har därför utformats för att kunna hantera omvärldens förändringar. Utgångssituationen inför programstart analyserades och behov inför Amif 2021-2027 identifierades vid en behovsanalys som gjordes år 2019. (För källförteckning se Behovsanalys Asyl-, migrations- och integrationsfonden 2021-2027 diarienummer 1.1.2-2019-36772). Fyra strategiska behovsområden genomsyrar Sveriges strategi: likvärdig behandling, insatser tidigt, samverkan och digitalisering. Rysslands invasion av Ukraina i februari 2022 och det stora inflödet av flyktingar till EU är ett exempel på hur omvärlden snabbt kan förändras. Genom Sveriges strategi är det möjligt att hantera konsekvenser av omvärldsförändringar med stöd av Amif.

Likvärdig behandling för lika effekt

Det finns behov av anpassade åtgärder för avgränsade delar av målgruppen, alla delar av målgruppen behöver inte samma insatser. Sedan januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Det betyder bland annat att när insatser berör barn ska konsekvenser för barn analyseras och barns rättigheter tillgodoses. Andra exempel på grupper som kan behöva riktade insatser är kvinnor, personer som utsatts för människohandel, vidarebosatta personer, personer med funktionsnedsättning, personer med ohälsa och

hbtqi-personer. Genom att mäta insatsernas resultat uppdelat på ålder, kön och utsatta grupper kommer effekten av programmet för målgruppen att kunna följas.

Insatser tidigt

Det finns behov av rätt insatser tidigt inom alla programmets områden, en tydligare s.k. röd tråd i migrationsprocessen från början till slut. Det betyder att göra rätt sak från början i processen för att korta väntetiden för målgruppen, tidig bedömning av om, och i så fall vilka åtgärder som behövs och att tidigt sätta in dessa. Vidarebosättning är en prioritering, andelen fondmedel som används till vidarebosättning ska öka väsentligt under programperioden. Prioriteringen är ett exempel på insatser tidigt, ett fokus på tiden före ankomst och den allra första tiden i Sverige.

Samverkan

Det finns behov av att utveckla samverkan och samarbete mellan olika aktörer med olika ansvarsområden inom programmets alla områden, i syfte att stärka genomförandet och få så bra effekt som möjligt för målgruppen. Sverige ska därutöver beakta möjligheterna till samverkan med andra fonder, som exempelvis ESF+, ISF och BMVI, för att skapa synergier och stärka genomförandet av respektive fond.

Digitalisering

Ett återkommande förslag på arbetssätt inom programmets specifika mål är digitalisering. Det finns behov av insatser för att digitalisera arbetssätt och processer i syfte att effektivisera och generera kortare väntetider. Det finns även behov av att höja målgruppens digitala kompetens.

Utgångssituation och behov inom programområdet

Specifikt mål 1 – Asylområdet

I nuläget pågår förhandlingar om EU:s gemensamma asylsystem vilket kan betyda nya regelverk att införa i nationell rätt. Under 2015 sökte över 160 000 personer asyl i Sverige. Tillfälliga begränsningar i utlänningslagen infördes för att harmonisera Sveriges system med övriga EU. Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige bidrog till ett minskat antal asylsökande till cirka 25 000 årligen 2016 och 2017. Till följd av Covid-19 sökte endast 11 400 personer asyl i Sverige år 2021, vilket är det lägsta antalet på 20 år. Sommaren 2021 ändrades den svenska utlänningslagen permanent. I korthet innebär de införda förändringarna en huvudregel om tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Analysen visar på följande behov:

- Gemensamt lärande via dialog, erfarenhetsutbyte och utveckling av EU-länders tillämpning av EU-gemensamma regelverk.
- Effektivisera asylsystemet för att korta målgruppens väntan, exempelvis genom ökad digitalisering, utveckling och utvärdering av system och arbetssätt.
- Utveckla kunskaper och kompetenser hos medarbetare inom asylprocessen.
- Förbättra prognosarbetet på nationell, regional och lokal nivå.
- Utveckla kapaciteten i mottagningssystemet för att hantera variationer i antal asylsökande och tillgodose utsatta grupperns behov.
- Utveckla anpassad kommunikation och stödinsatser till målgruppen, exempelvis om arbetsmarknad och samhälle i syfte att öka förståelsen för asylprocessen och motverka passivisering.
- Hälsoinsatser för målgruppen, exempelvis hälsoinformation, behandling av psykisk ohälsa och psykosocialt stöd.

Specifikt mål 2 – Området laglig migration och integration

Nya regler för att stärka arbetskraftsinvandrarers ställning på arbetsmarknaden har införts och nya EU-regler om uppehållstillstånd för forskning och studier inom högre utbildning har tillkommit. De nya reglerna i utlänningslagen som trädde i kraft sommaren 2021 innebär särskilda krav för permanent

uppehållstillstånd. Handläggning av ansökningar om förlängning av tillstånd kommer att omfatta fler ärendeslag än asyl. Enligt Migrationsverkets prognos finns balanser av oavgjorda ärenden inom framförallt anhöriginvandring och medborgarskap, vilka bedöms minska år 2023 (Migrationsverket Verksamhets- och utgiftsprognos 2021-04-29 diarienummer 1.1.3-2021-425).

Sverige genomför arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att främja inkludering och utbildning. Arbetsförmedlingen reformeras och det nya systemet med fristående aktörer som matchar och rustar arbetssökande för jobb ska träda ikraft 2022. Kommunerna genomför också i varierande omfattning arbetsmarknadsinsatser (Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna SOU: 2020:41:14-15). Det är inte klart hur ansvaret kommer se ut mellan aktörerna, men samarbete kommer krävas för att möta enskilda arbetssökandes specifika behov. Covid-19 har haft stor påverkan på arbetsmarknaden och långtidsarbetslösheten bland gruppen utrikesfödda har ökat från redan höga nivåer (Arbetsförmedlingen: Långtidsarbetslöshetens utveckling i spåren av pandemin 2021:13-14).

Mottagandet av programmets målgrupp har historiskt varit baserat på var i landet det funnits tillgängliga bostäder. Asylsökandes rätt att bo i eget boende under asylprocessen i kombination med tillgång på lediga bostäder över landet har gjort att det i stort sett varit samma kommuner som tagit emot merparten av programmets målgrupp. Det har bidragit till områden med ökade socioekonomiska utmaningar och ökad segregation. Ett långsiktigt politiskt reformprogram för minskad segregation åren 2017-2025 har antagits. Lokala och regionala aktörer har en viktig roll i arbetet. Drygt 35 000 ensamkommande barn sökte asyl i Sverige 2015. Många bedömdes sakna skyddsbehov och fick beslut om utvisning efter åldersbedömning. Handläggningen drog ut på tiden p.g.a. det stora antalet ansökningar 2015. Den s.k. gymnasielagen tillkom. Den grupp som sökte skydd som ensamkommande barn hösten 2015 är en grupp som kan ha behov av särskilda insatser både inom specifikt mål 2 och 3. Gymnasielagen upphör att gälla i slutet av 2023. Jämställdhetsmyndigheten har i uppdrag att samordna Nationellt metodstödsteam mot människohandel (NMT). Rapporten ”Prostitution och människohandel” publicerad 1 oktober 2021 lyfter bl.a. fram fortsatta behov av kvalitativt stöd och att fortsätta utveckla formerna för det stöd som Sverige enligt internationella åtaganden förbundit sig till.

Studier visar att sysselsättningsgraden bland vidarebosatta är lägre än för övriga migrantgrupper. En förklaring kan vara att vidarebosatta ofta är särskilt utsatta, b.l.a. psykisk ohälsa kan vara en faktor som påverkar inträdet på arbetsmarknaden negativt (Ruist, J. 2018, Tid för integration, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO 2018:3). Aktörer har påtalat att skillnaden mellan att arbeta med vidarebosatta och tidigare asylsökande som nyanlända kan bero på skillnaden i vistelsetid i Sverige innan kommunanvisning. Insatser inom vidarebosättning behövs både på system- och individnivå, samt före och efter individens ankomst till Sverige.

Analysen visar på följande behov:

- Utveckla och anpassa myndigheter med ansvar för laglig migration för att bättre möta målgruppens behov och omvärldens förändringar. Exempelvis genom att utveckla bemanningsstrukturer, processer, IT-system och kompetenshöjande insatser för handläggande personal.
- Utveckla organisationer och arbetssätt, samt stärka samverkan i och mellan myndigheter för att möta målgrupper med en ansökan som kan flyttas mellan olika processer och olika myndigheter.
- Tidiga förberedande insatser för målgruppen innan ankomst till Sverige.
- Stöd till individer och familjer som genomgår familjeåterföreningsprocess.
- Insatser anpassade efter målgruppens särskilda behov för att säkerställa likvärdig behandling, exempelvis insatser för kvinnor, personer med funktionsnedsättning och unga vuxna som beviljats uppehållstillstånd enligt gymnasielagen.
- Anpassa metoder och insatser för att individen ska kunna påbörja, fortsätta eller avsluta sin etablering utefter individuella skillnader i språknivå, utbildningsbakgrund m.m. för att effektivisera etableringen och integrationen i samhället och inträdet på arbetsmarknaden.

- Insatser för att förbättra målgruppens hälsa, exempelvis informationsinsatser om svensk sjukvård och målgruppens rättigheter, kunskapshöjande insatser om målgruppen för exempelvis vårdpersonal som möter dem.
- Samverkan och koordineringen av integrationsinsatser mellan samhällsaktörer på statlig, regional, lokal nivå och i civilsamhället.
- Stärka insatser för samarbete och erfarenhetsutbyte och främja dialog mellan målgruppen och det mottagande samhället.
- Stärkt samordning i och mellan mottagande kommuner omkring hälsa och särskilda behov för att förbereda mottagandet.
- Förbättra mottagandet av vidarebosatta när de anvisats till kommun, exempelvis bostad, hälsa, språk, delaktighet i samhället och samhällsinformation. Ett exempel på hur civilsamhället kan vara delaktigt i utvecklingen av integrationsinsatser är s.k. sponsorskapsprogram anpassade till det svenska systemet.

Specifikt mål 3 – Området bekämpning av irreguljär migration samt återvändande

EU:s strategiska agenda från 2019 poängterar vikten av att förebygga och minska den irreguljära invandringen, inbegripet människohandel och smuggling av människor, särskilt genom att bedriva en effektiv återvändandepolitik med respekt för de grundläggande rättigheterna (Källa: Europeiska rådet, En ny strategisk agenda 2019-2024).

Under 2019 avgjordes 44 520 ansökningar om skydd i Sverige i första instans (Migrationsverkets årsredovisning 2019, tabell 6.1). Bifallsandelen för avgjorda ansökningar var 38 procent. Närmare två tredjedelar av besluten som fattades av Migrationsverket innebar avslag på ansökan om skydd.

Enligt överklagandedata från tredje tertialen 2019, delade domstolen Migrationsverkets bedömning i 82 procent av fallen (Analysrapport av uppföljning av domar från migrationsdomstol diarienummer 1.3.1-2020-1917). Den låga bifallsandelen vid överprövning visar att återvändandenaspekten ska beaktas tidigt i asylprocessen.

Sammanlagt återvände cirka 12 200 personer under år 2019 med hjälp av antingen Migrationsverket eller Polismyndigheten. Sedan år 2000 har mer än 300 000 beslut vunnit laga kraft. När ett beslut vinner laga kraft ska det verkställas, vilket betyder att individen som omfattas av beslutet ska återvända. En analys av Migrationsverkets data 1999-2018 tyder på att cirka 60 procent av besluten har verkställts (DELMi, Rapport 2020:1 De som inte får stanna. Att implementera återvändandepolitik, iii). Antalet förvarplatser i Sverige regleras på politisk nivå. Antalet platser för 2021 var 520. Under programperioden förväntas ett nytt förvar byggas och det finns behov av att utveckla alternativ till förvar. I Sverige placeras asylsökande som regel inte i förvar, varpå det inte är aktuellt att utveckla alternativ till förvar för asylsökande.

Analysen visar på följande behov:

- Öka återvändandet bland individer som inte har laglig grund att vistas i Sverige.
- Undersöka och utveckla alternativ till förvar.
- Öka kapaciteten i förvaren, inklusive öka kvalitén för målgruppen under den period den befinner sig i förvar (t.ex. meningsfull sysselsättning m.m.).
- Öka kunskapen och förståelsen för återvändande som en del av asylprocessen både hos målgruppen och samhället i stort.
- Målgruppsanpassa metoder och arbetssätt, både utifrån vilket skede i asylprocessen insatserna inleds och utifrån faktorer så som kön, särskilt utsatta grupper m.m.
- Motivera, förbereda och stötta individer som ska återvända, oavsett om de varit kort eller lång tid i Sverige. Exempelvis rustande insatser såsom yrkesutbildning och åtgärder för att minska risker för missbruk eller människohandel.
- Stöd och kompetensutveckling hos myndighetspersonal och aktörer i civilsamhället för att stötta individer som ska återvända.

- Utveckla samordning och samverkan mellan aktörer för att värna målgruppens rättigheter och möjligheter och öka effektiviteten i verkställandet av beslut.
- Utveckla och testa nya tillvägagångssätt för verkställigheter.
- Minska incitamenten att flytta till Sverige utan laglig grund, exempelvis genom informationsinsatser om konsekvenserna av att vistas och arbeta i Sverige utan laglig grund.
- Ökat stöd för kapacitetsuppbyggnad i tredjeländer, exempelvis för mottagande på ett välordnat och likvärdigt sätt av medborgare och andra som ska återvända.

Specifikt mål 4 – Området solidaritet

Sedan 2015 har vidarebosättning kommit att spela en viktigare roll i diskussionerna om internationellt skydd i EU. Sedan 2018 har Sveriges flyktingkvot utökats till ca 5000 personer per år. Det är en ökning med 3100 platser sedan 2016. Amif har bidragit med ett signifikant belopp till stöd för genomförandet. Sveriges inställning är ett fortsatt högt mottagande av vidarebosatta under programperioden.

Analysen visar på följande behov:

- Förbereda och introducera kvottuttagna individer och familjer på plats i tredjeländ innan avresa.
- Rätt och lättillgänglig information om det mottagande samhället riktad till vidarebosatta individer.
- Utveckla processen för uttagning, anvisning och informationsförmedling mellan aktörer.

Avsnitt 2: Programmets specifika mål

Specifikt mål 1: Asylområdet

Genom den svenska strategin ska programmet bidra till långsiktiga samhällsförändringar som innebär att asylprocessen, vad gäller prövning av skyddsskäl och mottagandet av skyddsbehövande, har blivit mer rättssäker, effektivt, flexibelt och med förstärkt kvalitet för individen.

Inom ramen för Amif 2014-2020 har nya aktörer i form av kommuner och lokala organisationer genomfört insatser för att bidra till organiserad sysselsättning för asylsökande under asyltiden. En utmaning med insatserna har varit tillgång till målgruppen, då målgruppens boendeformer regleras på nationell nivå, varpå målgruppen vid flera tillfällen flyttats från insatsens upptagningsområde. Inom målområdet finns ett strategiskt behov av att arbeta vidare med samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå i syfte att tillgodose målgruppens behov på individ- och gruppnivå, inte minst vad gäller barns rättigheter såsom tillgång till skola och förskola under asylprocessen.

Insatser för att stärka den rättsliga kvaliteten genom kompetensutveckling och stöd på nationell nivå har genomförts inom Amif 2014-2020. Insatsen ”Asylrättens kärna” har rapporterat att den rättsliga kvaliteten i vissa delar har ökat med över 70 procent på deltagande enheter. Insatser för att förkorta handläggningstider via effektivare processer för överlämning mellan Migrationsverket och migrationsdomstolarna har också fallit väl ut. Enligt Migrationsverkets årsredovisning för år 2020 var handläggningstiden för förstagångsansökningar cirka 10 månader. Migrationsverket bedömer i verksamhetsprognos för april 2021 att handläggningstiden under 2021 kommer att vara 6 månader. Det finns dock ett fortsatt behov av insatser som fokuserar på att effektivisera processer och minska handläggningstider.

Vid programstarten av Amif 2021-2027 finns det ett fortsatt behov av systemutvecklande insatser på strukturell nivå inom asylprocessen samt kunskapshöjande, stöttande och förberedande insatser på individnivå. Insatser inom asylprövningen behövs, som både ökar rättssäkerheten och gör det tydligt för målgruppen vilka krav som ställs. Inom ramen för asylmottagandet behövs förberedande insatser både vad gäller etablering och återvändande. Sammanfattningsvis ställer variationer i antal asylsökande samt ändringar i lagstiftning stora krav på flexibilitet och anpassning hos myndigheter på nationell, regional och lokal nivå för att uppnå det specifika målet i Sverige.

Förväntade övergripande resultat av insatser bidrar till långsiktiga samhällsförändringar

Vid programperiodens slut ska genomförandet inom specifikt mål 1 ha bidragit till övergripande resultat som bidrar till de långsiktiga samhällsförändringar som ska uppnås inom målet. De övergripande resultaten kan beskrivas som ökat lärande och kännedom inom EU om gemensamma regelverk. Ökade kompetenser hos medarbetare inom processen avseende asylprövning och asylmottagning. Systemförbättrande insatser har lett till att asylsystemet fått bättre kapacitet att hantera variationer, såsom variationer i antal asylsökande, i att möta utsatta gruppers behov, förändrad politisk styrning eller förändrade ekonomiska förutsättningar. Ett led i detta är också förbättrat prognosarbete på nationell, regional och lokal nivå.

Utveckling av asylprocessen har genom olika insatser lett till förkortad väntetid på beslut för målgruppen och att asylprocessen är begriplig och förutsägbar för individer som söker skydd. Insatser har bidragit till minskad ohälsa hos målgruppen och bättre förutsättningar att förbereda målgruppen inför nästa steg i processen, som antingen kan vara etablering eller återvändande. Asylmottagandet har blivit mer effektivt och anpassat till individers och gruppers behov, med särskild hänsyn till utsatta grupper och barns rättigheter och behov. Genomförandet bidrar till att mottagningsvillkoren förbättrats i det svenska asylsystemet, såsom informations- och stödinsatser för målgruppen som rör asylprocessen och det

svenska samhället, men även konkreta insatser inriktade på boende, samhällsorientering, arbetsmarknadskunskap och hälsa för målgruppen.

Genomförandeåtgärder

Exempel på aktiviteter för att stärka och utveckla alla aspekter av det gemensamma europeiska asylsystemet, inbegripet dess externa dimension struktureras i det nationella programmet med hjälp av genomförandeåtgärder. De fyra strategiska behoven som beskrivs i avsnitt ett innebär för det här målet att det finns behov av insatser som exempelvis tidigt identifierar asylsökande med särskilda behov och insatser som tidigt stärker och informerar om asylsökandes rättigheter och skyldigheter. Behovet av likvärdig behandling innebär att insatser inom asylprocessen tar hänsyn till, och är anpassade efter asylsökandes behov på individ- och gruppnivå, exempelvis beaktandet av barns bästa. För att stärka genomförandet behöver samverkan mellan aktörer som möter målgruppen utvecklas, exempelvis inom hälsoområdet, i syfte att förbättra målgruppens fysiska och psykiska mående. Det finns även behov av att öka digitaliseringen för att effektivisera asylprocessen och behov av insatser som ökar asylsökandes digitala kompetens.

Projekt riktade till utsatta personer och sökande av internationellt skydd med särskilda mottagnings- eller förfarandebestånd kan innebära möjlighet till 90 procent finansiering av insatsens kostnader. Driftstöd kommer att användas av offentliga myndigheter, främst Migrationsverket, för personal och servicekostnader samt utbyte och underhåll av utrustning, inklusive IT-system. Migrationsverket innehar det huvudsakliga myndighetsuppdraget inom ramen för målet såsom att handlägga ansökningar och ordna boende till vuxna och familjer under asyltiden. Inom målet kan driftstöd komma att täcka kostnader för renovering och modernisering av platser vid mottagningsinfrastrukturer. Det kan även komma att användas för att täcka personalkostnader inom asylprövning, vidarebosättning och asylmottagning.

Vidarebosättning till Sverige är en del av Sveriges arbete för att stärka och utveckla alla aspekter av det gemensamma europeiska asylsystemet, inbegripet dess externa dimension. Förstärkningen av systemets externa dimension avser också en förstärkning av medlen för vidarebosatta. Den svenska vidarebosättningen är baserad på svensk lagstiftning inom asylområdet och genomförs i praktiken med hjälp av personal som till vardags arbetar med asylprövning. Genomförandet av insatser i tredjeländ kommer att grunda sig på expertmyndigheternas, i första hand Migrationsverkets och Polismyndighetens, etablerade arbetssätt för internationellt samarbete, både för identifiering av insatser och för val av tredjeländ.

Genomförandeåtgärd 1.a

Säkerställande av en enhetlig tillämpning av unionens regelverk och prioriteringar som har samband med det gemensamma europeiska asylsystemet.

Exempel på aktiviteter

1. Kunskaps- och kompetensutveckla personal inom asylprövning för att stärka den rättsliga kvaliteten i prövning och beslutsfattande, öka kunskapen om särskilt utsatta grupper och säkerställa en enhetlig tillämpning av EU-gemensamma regelverk.
2. Utveckla asylmottagandet för att höja kvaliteten och öka kapaciteten, exempelvis insatser för att förbättra samordningen mellan aktörer och kunskaps- och kompetensutveckling för personal vad gäller mottagning av exempelvis särskilt utsatta grupper.
3. Tidig information till målgruppen om asylprocessen i Sverige; om förutsättningar för uppehållstillstånd och om ett eventuellt återvändande.

4. Framåsyftande aktiviteter för asylsökande och vidarebosatta, vilka ökar kunskapen och förståelsen för asyl- eller vidarebosättningsprocessen och skapar goda förutsättningar för individen inför processens avslut, det vill säga ett återvändande eller bosättning i Sverige.
5. Utveckla hälsokommunikation, stöd och behandling av psykisk ohälsa, psykosocialt stöd till målgruppen.
6. Anpassa information- och stödsatser till barn och andra utsatta grupper bland asylsökande och individer aktuella för vidarebosättning.
7. Utveckla boenden- och boendeformer för vuxna, barn i familjer och ensamkommande barn.
8. Utveckla kommunikationskanaler och forum för erfarenhetsutbyte mellan medlemsländer om tillämpningen av de EU-gemensamma regelverken på asylområdet inklusive vidarebosättning.

Genomförandeåtgärd 1.b

Stöd till kapaciteten i medlemsstaternas asylsystem såvitt avser infrastrukturer och tjänster när så krävs, även på lokal och regional nivå.

Exempel på aktiviteter

1. Utveckla prognoser, informationsmaterial, hälsokommunikation, rekommendationer eller liknande för att med längre framförhållning och på ett bättre sätt tillgodose målgruppens rättigheter under asylprocessen.
2. Utveckla förvaltning, arbetssätt, metoder och system för asylprövning inklusive vidarebosättning.
3. Utveckla och underhålla nya och befintliga IT-system inom asyl- och mottagningssystemet.

Genomförandeåtgärd 1.c

Stärkande av samarbetet och partnerskapet med tredjeländer för migrationshantering, bland annat genom att stärka deras kapacitet att förbättra skyddet för personer i behov av internationellt skydd inom ramen för globalt samarbete.

Exempel på aktiviteter

1. Utveckla samarbete och erfarenhetsutbyte med tredjeländer av strategisk karaktär på områdena asyl- och migrationshantering inklusive vidarebosättning genom exempelvis studiebesök, workshops med tredjeländ och utsändande av experter.

Genomförande åtgärd 1.d

Tillhandahållande av tekniskt och operativt bistånd till en eller flera andra medlemsstater, inbegripet i samarbete med Euua.

Exempel på aktiviteter

1. Insatser med tekniskt och operativt bistånd om behov uppstår på grund av akuta omständigheter.

Specifikt mål 2: Området Laglig migration och integration

Genom den svenska strategin ska programmet bidra till långsiktiga samhällsförändringar som innebär stärkta möjligheter till laglig migration till Sverige. Det medför också minskade incitament för irreguljär migration. Programmet ska bidra till en mer sammanhållen, rättssäker, effektiv och flexibel process för laglig migration och integration. Processen ska vara anpassad efter målgruppens behov för att öka möjligheterna för målgruppen att etablera sig i det svenska samhället och på den svenska arbetsmarknaden den första tiden i Sverige.

Inom ramen för Amif 2014-2020 har det inom området Laglig migration och integration funnits ett stort intresse hos aktörer på nationell, regional och lokal nivå att bidra i arbetet för integration av fondens målgrupp och stärka kapaciteten i omgivande system för laglig migration. Insatser på integrationsområdet har genomförts på alla nivåer. Riktade insatser mot avgränsade grupper inom målgruppen samt projekt som skapat engagemang för lokalsamhället har fått goda resultat. Samarbete mellan olika typer av aktörer har visat sig effektivt, och erfarenheter från Amif 2014-2020 visar att det är viktigt att stödmottagare känner sin målgrupp och gör noggranna bakgrundsanalyser. Kapacitetshöjande insatser i syfte att korta handläggningstider har också genomförts. Under programperioden infördes ändringar i lagstiftningen från permanenta till tidsbegränsade uppehållstillstånd. En insats inom Amif 2014-2020 har minskat handläggningstiden med 20 procent. Tidsbegränsade tillstånd är inför programperioden 2021-2027 huvudregel i Sverige, varpå ytterligare förbättringar och förstärkningar kan behöva göras.

Vid programstarten av Amif 2021-2027 innebär utgångssituationen även inom specifikt mål 2 krav på att anpassa arbetssätt och organisationer till variationer i antal migranter och förändringar av lagstiftning, vilket ger variationer i antalet ansökningar per ärendekategori. Digitaliserings- och kapacitetsbyggande insatser inom ramen för Amif 2014-2020 kommer därmed att kunna fortsätta att utvecklas via insatser inom Amif 2021-2027. Laglig migration handlar också om att underlätta eller skapa gynnsamma förutsättningar för den lagliga rörligheten till Sverige och rör lagstiftning som reglerar migration på grund av exempelvis familjeåterförening, arbete och studier. Inom specifikt mål 2 ryms också integrationsinsatser, det vill säga målgruppsanpassade integrationsinsatser på individ- och gruppnivå, både före- och efter inresa till Sverige. Exempel på målgrupp är tidigare asylsökande, familjemedlemmar, studenter, arbetskraftsinvandrare med flera.

Inför genomförandet av Amif 2021-2027 finns också ett behov av ökat fokus på synergier mellan Amif och andra fonder, framförallt ESF+. Inom integrationsområdet kan Amif genomföra insatser som förbereder en individ för arbetsmarknaden i det tidiga skedet av integration, exempelvis inom hälsa, språkträning och yrkesförberedelser. ESF+ kan komplettera Amif bl.a. genom insatser för etablering på arbetsmarknaden i det senare skedet av integration och för att främja social inkludering på medel och lång sikt. ESF+ kan stödja insatser när individen har grundläggande förutsättningar tillgodosedda. Arbetssätt för utökad samverkan och för att hantera eventuella överlappningar mellan Amif och ESF+ kommer utvecklas, exempelvis vad gäller utlysningar och information till aktörer som vill genomföra insatser, i syfte att koordinera implementeringen av fonderna på nationell nivå.

Förväntade övergripande resultat av insatser bidrar till långsiktiga samhällsförändringar

Vid programperiodens slut ska genomförandet inom specifikt mål 2 ha bidragit till övergripande resultat som ska bidra till de långsiktiga samhällsförändringarna som ska uppnås inom målet. Inom specifikt mål 2 handlar det om att utveckla system och processer för handläggning inom laglig migration. Laglig migration och integration hålls samman genom åtgärder både före och efter inresa, exempelvis för vidarebosatta personer och vid familjeåterförening. Insatser inriktade på process- och systemnivå ska leda till utvecklad kapacitet hos ansvariga myndigheter och aktörer involverade i det lokala mottagandet för att möta målgruppens behov. Flexibiliteten och effektiviteten har ökat mellan involverade aktörer på

nationell, regional och lokal nivå för att möta målgruppens behov under den första tiden i Sverige. Programmet bidrar till utvecklad samverkan och koordinering mellan samhällsaktörer med ansvar för målgruppens integration. Insatser är anpassade efter målgruppens behov på grupp- och individnivå för att säkerställa likvärdig behandling och stötta och stärka målgruppens etablering i Sverige.

Insatser i Sverige bidrar till förbättrad hälsa och ökade kunskaper om Sveriges sjukvårdssystem hos målgruppen och förbättrar utbildningsresultat i svenska. Målgruppens etablering på arbetsmarknaden och samhället i stort under den allra första tiden i Sverige förbättras genom ökad validering av yrkeskompetens och ökad förståelse för arbetsmarknaden och samhället i övrigt.

Genomförandeåtgärder

Exempel på aktiviteter, för att stärka och utveckla laglig migration till medlemsstaterna i enlighet med deras ekonomiska och sociala behov samt främja och bidra till en ändamålsenlig integration av och social delaktighet för tredjelandsmedborgare, beskrivs nedan med hjälp av genomförandeåtgärder. Det strategiska behovet av insatser tidigt kan inom mål 2 handla om stöttande och förberedande insatser såsom exempelvis informationsinsatser om Sverige för individer som lagligen ska migrera till Sverige, såsom vidarebosatta eller anhöriginvandrare. Likvärdig behandling kan exempelvis handla om att erbjuda stöttande insatser till grupper och individer med särskilda behov, såsom exempelvis migrerande barn, eller anpassade insatser efter målgruppens utbildningsbakgrund och tidigare arbetslivserfarenheter. Samverkan inom målet syftar till att göra processer mer sammanhållna för att bättre möta målgruppens behov och stärka etableringen. Digitalisering handlar inom det här specifika målet också om att effektivisera processer och höja målgruppens digitala kompetens.

Integrationsåtgärder som genomförs av lokala och regionala myndigheter och organisationer i det civila samhället, kan innebära möjlighet till 90 procents finansiering av insatsens kostnader. Driftstöd kommer att användas av offentliga myndigheter, främst Migrationsverket, för personal och servicekostnader samt utbyte och underhåll av utrustning, inklusive IT-system. Migrationsverket innehar det huvudsakliga myndighetsuppdraget inom ramen för målet vad gäller att handlägga ansökningar inom området laglig migration inklusive ansvar för att kommunicera till målgruppen om lagliga vägar till EU. Inom målet kan driftstöd komma att användas för att täcka personalkostnader för handläggning av ärenden, såsom anknytningsärenden och ansökan om arbetstillstånd samt utveckling av IT-system.

Genomförandeåtgärd 2.a

Stöd till utvecklingen och genomförandet av politik som främjar laglig migration och genomförandet av unionens regelverk om laglig migration, inklusive familjeåterförening och efterlevnaden av arbetsnormer.

Exempel på aktiviteter

1. Stöd till administrativ kapacitetsuppbyggnad hos aktörer. Det kan till exempel ske genom digitalisering och utveckling av system och metoder för att förbättra effektiviteten av handläggningen av nya tillstånd samt förnyelse av tillstånd.

Genomförandeåtgärd 2.b

Stöd till åtgärder för att underlätta reguljär inresa och bosättning i unionen.

Exempel på aktiviteter

1. Insatser för att stärka kapaciteten hos aktörer som organiserar det lokala mottagandet av vidarebosatta och nyanlända barn och vuxna i Sveriges kommuner, t.ex. genom insatser i skolan,

utbildning av personal eller genom utbyte av erfarenheter, samverkansinsatser inklusive nationella konferenser där erfarenheter kan spridas.

2. Tidiga insatser innan ankomst till Sverige, såsom introduktion till och utbildning om det mottagande samhället och vilka förutsättningar som individen kommer ha efter ankomst.
3. Insatser för att samordna, förbättra samt utveckla metoder och processer. Insatser som skapar ett helhetsgrepp över integrationen och individens situation för att främja skolgång, arbete och delaktighet i det svenska samhället. Insatser bör bygga på erfarenheter och framgångsfaktorer från tidigare genomförda projekt av mer strukturell karaktär, såsom samverkan mellan aktörer.

Genomförandeåtgärd 2.c

Stärkande av samarbetet och partnerskapet med tredjeländer för migrationshantering, inbegripet genom lagliga inresevägar till unionen, inom ramen för globalt samarbete på migrationsområdet.

Exempel på aktiviteter

1. Stöd till familjeåterförening riktat till aktörer i processen eller familjer, i syfte att underlätta mottagningsprocessen för familjer som återförenas.

Genomförandeåtgärd 2.d

Främjande av, integrationsåtgärder för social och ekonomisk delaktighet för tredjelandsmedborgare, och skyddsåtgärder för utsatta personer i samband med integrationsåtgärder, underlättande av familjeåterförening och förberedande åtgärder för att tredjelandsmedborgare ska kunna delta aktivt i och accepteras av det mottagande samhället, genom medverkan av nationella och särskilt regionala eller lokala myndigheter och det civila samhällets organisationer, inbegripet flyktingorganisationer och migrantledda organisationer samt arbetsmarknadens parter.

Exempel på aktiviteter

1. Utveckla kommuners kapacitet att ta emot individer och familjer som kommit till Sverige genom vidarebosättning eller humanitärt mottagande. Exempelvis vad gäller bostad, hälsa, språk, delaktighet i samhället och samhällsinformation och insatser för att öka civilsamhällets delaktighet genom familjestöds- och sponsorprogram.
2. Stöd till nyanlända i användningen av digitala tjänster, t.ex. i kommuner.
3. Arbetsmarknadsinsatser som erbjuds tidigt i individens integrationsprocess. Insatserna kan vara generella eller anpassade till särskilda grupper, såsom personer med kort utbildning och kvinnor. Exempel på insatser kan vara kompetensutvecklande aktiviteter, förberedande arbetsmarknadsaktiviteter, uppsökande verksamheter, tillgång till sociala och professionella nätverk, mentorskap, eller utveckling av metoder för att identifiera och validera utländsk utbildning och arbetslivserfarenhet.
4. Tidiga insatser i det svenska språket och samhällsorientering. Språkinsatser kan exempelvis erbjudas tillsammans med praktik och yrkesvägledning.
5. Sociala åtgärder för målgruppen som underlättar familjeliv och integration som en del av barnets utveckling och integration i samhället, exempelvis föräldrastöd, föräldrakurser, samtalsstöd eller stöd för barn i deras skolgång. Möjlighet för mycket nära släktingar med svenskt medborgarskap att ingå i dessa åtgärder i den utsträckning det är nödvändigt för ett ändamålsenligt genomförande av sådana åtgärder.
6. Insatser för att öka kunskapen om den svenska sjukvårdsmodellens rättigheter och möjligheter inklusive kunskaper om exempelvis egenvård, tandhälsa och psykisk ohälsa.

7. Insatser för stöd till vuxna och barn som utsatts för människohandel inklusive samordning och kapacitetshöjande insatser över hela landet till stöd för offer för människohandel.

Specifikt mål 3: Återvändandeområdet

Genom den svenska strategin ska programmet bidra till långsiktiga samhällsförändringar som innebär en utvecklad återvändandeprocess som är hållbar, effektivare, human, ökar återvändandet och minskar incitamentet att flytta till Sverige utan laglig grund. Via programgenomförandet ska återvändandet ha blivit en mer integrerad och accepterad del av migrationspolitiken: både för målgruppen och hos aktörer som arbetar med asylfrågor i Sverige. Genomförandet har också bidragit till en mer enhetlig tillämpning av EU:s regelverk och politiska prioriteringar som stöttar en integrerad och samordnad strategi inom EU.

Inom ramen för Amif 2014-2020 har Sverige haft en bred blandning av aktörer som bidragit med insatser för att uppnå programmets mål. Utöver aktörer såsom Migrationsverket och Polismyndigheten med huvudansvar inom målområdet har utbildnings- och forskningsinstitutioner engagerat sig inom området, likväl som kommuner och icke-statliga organisationer. Att även andra aktörer än Migrationsverket och Polismyndigheten har genomfört insatser inom återvändandeområdet är en effekt av ett aktivt arbete för att synliggöra hur fondens medel kunde användas i Sverige under Amif 2014-2020. Bland annat genomfördes informations- och kommunikationsinsatser inom återvändandeområdet under programgenomförandets första år. Insatsen ”Barnets bästa vid återvändande” på lokal nivå är ett exempel på en sådan insats. Via insatsen har ansvarig kommun utvecklats till en kunskapsnod för andra kommuner i det lokala arbetet med barns bästa vid återvändande. Som en långsiktig konsekvens har insatsen även förbättrat Migrationsverkets roll som expertmyndighet och relation till deltagande kommuner. Migrationsverket har via insatsen även stärkt ett synliggörande av barns bästa inom återvändandeområdet till andra relevanta aktörer på regional och nationell nivå. Trots flera insatser för att underlätta återvändanderesor samt öka förståelsen av återvändande som en del av asylprocessen har antalet återvändande inte ökat på samhällsnivå. Ett fortsatt synliggörande av återvändandeområdet, information om möjligheten att genomföra insatser kommer att utvecklas och förstärkas inom Amif 2021-2027.

Behoven i Sverige vid programstarten av Amif 2021-2027 innebär att Sverige kommer att fokusera på att öka andelen som återvänder efter ett lagakraftvunnet beslut om att inte längre få vistas i Sverige. Vad som i huvudsak påverkar om en person återvänder i enlighet med sitt beslut eller inte är personens inställning till återvändande, säkerhetsläget och tillgång till resehandlingar. Antalet individer som återvänder är svårt att säga med säkerhet, men data tyder på att omkring 60 procent av besluten verkställs. Det finns behov av insatser riktade både till individerna som ska återvända och till aktörer som möter personer som ska återvända. Det kan handla om stöd till utsatta grupper såsom unga eller före detta ensamkommande barn. Men också om stärkt samverkan mellan nationella och lokala myndigheter samt organisationer som arbetar med återvändande. Det finns även behov av att utveckla nya metoder och tillvägagångssätt samt genomföra aktiviteter inom återvändandeområdet för att adressera rekommendationer från exempelvis Schengenutvärderingar.

Förväntade övergripande resultat av insatser bidrar till långsiktiga samhällsförändringar

Vid programperiodens slut ska genomförandet inom specifikt mål 3 ha bidragit till övergripande resultat som bidrar till de långsiktiga samhällsförändringarna som ska uppnås inom målet. Inom specifikt mål 3 är de övergripande resultaten ett ökat återvändande bland individer som inte har laglig grund att vistas i Sverige, både bland individer som återvänder självmant respektive mot sin vilja. Insatserna har också bidragit till att kapaciteten i förvarsanläggningarna har ökat, likväl som att alternativ till förvar har undersökts och utvecklats. Insatserna har ökat förståelsen för återvändandet som en del av asylprocessen både hos målgruppen och i samhället i stort. Målgruppsanpassade metoder och arbetssätt har utvecklats för att förbereda och stötta målgruppen inför ett återvändande. Kompetens har ökat och stöd har utvecklats hos aktörer som möter målgruppen i syfte att motivera den inför återvändande. Samverkan och samordningen mellan aktörer som möter målgruppen har stärkts. Metoder för att synliggöra skyldigheter och möjligheter för målgruppen i samband med ett återvändande likväl som att värna

målgruppens rättigheter har utvecklats. Stödinsatser har utvecklats och prövats för att öka kapacitet hos myndigheter likväl som hos internationella och lokala aktörer i tredjeland.

Genomförandeåtgärder

Exempel på aktiviteter för att bidra till kampen mot irreguljär migration, stärka ett ändamålsenligt, säkert och värdigt återvändande och återtagande samt bidra till och främja en effektiv inledande återanpassning i tredjeländer struktureras med hjälp av genomförandeåtgärder.

De fyra strategiska behoven som beskrivs i avsnitt ett kan för det här specifika målet handla om behov av tidiga insatser, som att exempelvis redan i asylprocessen informera om återvändande som en möjlig utgång av processen. Likvärdig behandling kan handla om anpassade insatser för att stärka målgruppen inför ett återvändande, exempelvis stöd till ensamkommande ungdomar som ska återvända. Samverkan kan exempelvis handla om att stärka det praktiska samarbetet med andra EU-medlemsstater inom återvändandeområdet för att effektivisera återvändandet. Genomförandet av insatser i tredjeland kommer att grunda sig på expertmyndigheternas, i första hand Migrationsverkets och Polismyndighetens, etablerade arbetssätt för internationellt samarbete, både för identifiering av insatser och för val av länder. Digitalisering handlar även inom det här specifika målet om att effektivisera processer.

Projekt för stöd till självmant återvändande och återintegrering kan innebära möjlighet till 90 procents finansiering av insatsens kostnader. Projekt som innebär att utveckla och genomföra ändamålsenliga alternativ till förvar kan också innebära möjlighet till 90 procents finansiering. Driftstöd kommer att användas av offentliga myndigheter, främst Migrationsverket, för personal och servicekostnader samt utbyte och underhåll av utrustning, inklusive IT-system. Migrationsverket och Polismyndigheten innehar de huvudsakliga myndighetsuppgifterna inom ramen för målet. Migrationsverket ansvarar för ärenden om självmant återvändande. Polismyndigheten ansvarar för ärenden där det krävs tvång för att verkställa ett avlägsnandebeslut samt i ärenden där personen avvikit från återvändandeprocessen. Inom målet kan driftsstöd komma att användas för att täcka personalkostnader för handläggning av så kallade återvändandeärenden inom Migrationsverket och Polismyndigheten. Kostnader för modernisering eller renovering av platser i förvarsenheter kan också komma att täckas.

Genomförandeåtgärd 3.a

Säkerställande av en enhetlig tillämpning av unionens regelverk och politiska prioriteringar i fråga om infrastruktur, förfaranden och tjänster.

Exempel på aktiviteter

1. Utveckla nya arbetssätt, metoder och system för att bl.a. effektivisera beslutsprocesser och därmed korta väntetider för individen.
2. Aktiviteter som främjar samordning mellan aktörer som arbetar med återvändande nationellt och internationellt.
3. Stöd och kompetensutveckla myndighetspersonal och civilsamhället i återvändandefrågorna.
4. Insatser för att öka kunskap och förståelse hos det omgivande samhället i Sverige för återvändandet som en central del av ett humant och rättssäkert system där den som inte får skydd i Sverige förväntas återvända.

Genomförandeåtgärd 3.b

Stöd till en integrerad och samordnad strategi för hantering av återvändande på unions- och medlemsstatsnivå och för kapacitetsutveckling för ett ändamålsenligt, värdigt och hållbart återvändande samt för att minska incitamenten för irreguljär migration.

Exempel på aktiviteter

1. Åtgärder för att öka kapaciteten i förvarsanläggningarna.
2. Insatser för att utveckla alternativ till förvar.
3. Utveckla och testa nya metoder och tillvägagångssätt för verkställigheter.
4. Insatser för att minska incitamenten att flytta till Sverige utan laglig grund, exempelvis informationsinsatser om konsekvenserna av att vistas och arbeta i Sverige utan laglig grund. Utveckla arbetsplatskontroller som metod genom exempelvis kompetensutveckling av personal och uppföljning, utvärdering av genomförda kontroller.

Genomförandeåtgärd 3.c

Stöd vid frivilligt återvändande, spårning av familjemedlemmar och återintegrering, med samtidig respekt för barnets bästa.

Exempel på aktiviteter

1. Åtgärder för att stödja individuella förutsättningar för ett hållbart och humant återvändande, såsom utveckla återanpassningsprogram i tredjeländer. Sådana åtgärder kan t.ex. innehålla rådgivning och utbildning före och efter avresa, ekonomiska incitament, sysselsättningsstöd samt lämpligt mottagande vid ankomst.
2. Förberedelser inför återvändande, inbegripet åtgärder som leder till identifiering av tredjelandsmedborgare, utfärdande av resehandlingar och spårning av familjemedlemmar.

Genomförandeåtgärd 3.d

Stärkande av samarbetet med tredjeländer och deras kapacitet i fråga om återtagande och hållbart återvändande.

Exempel på aktiviteter

1. Praktiskt erfarenhetsutbyte och samarbete med andra länder, nationellt, inom EU och internationellt.
2. Insatser för att stötta tredjelandsmyndigheter, internationella och lokala aktörer i kapacitetsuppbyggnad.
3. Informationskampanjer i tredjeländer med korrekt och balanserad information om risker med irreguljär migration och människosmuggling, information om legala migrationsvägar och ekonomiska förutsättningar till etablering och reintegreringsprogram.

Specifikt mål 4: Solidaritetsområdet

Genom den svenska strategin ska programmet bidra till långsiktiga samhällsförändringar som innebär att processen för vidarebosättning, vid behov också humanitärt mottagande och omfördelning av asylsökande, fortsätter att utvecklas. I den svenska strategin ingår också att målgruppen vidarebosatta och motsvarande enligt ovan, ska ha fått förbättrade förutsättningar till etablering i Sverige. Insatser för att bidra till långsiktiga samhällsförändringar genomförs också via insatser under programmets specifika mål 1-2.

Inom ramen för Amif 2014-2020 genomfördes en insats inom vidarebosättningsområdet med det övergripande målet att skapa ökade incitament för att bibehålla en hög vidarebosättningskapacitet och stödja det europeiska vidarebosättningsarbetet. Amif 2014-2020 bidrog till att Sverige har fått ersättning för delar av de kostnader som är kopplade till mottagningen av vidarebosatta under perioden 2016-2019. En särskilt åtgärd inom området var EU-FRANK, ett svenskt initiativ som syftar till att utveckla nya ansatser för att stötta och öka EU:s kapacitet att vidarebosätta flyktingar och skyddsbehövande. Insatsen erbjöd operativt stöd i form av utbildningar, expertstöd, praktiskt erfarenhetsutbyte, koordinering av insatser, forskning samt framtagande av gemensamma arbetsmaterial och vägledande dokument. Projektet genomfördes i nära samarbete med Nederländerna, Belgien, Italien, UNHCR, MPI, IOM och EASO och riktade sig i första hand till medlemsstater med begränsad erfarenhet av vidarebosättning.

Integrationsinsatser på lokal nivå inom Amif 2014-2020 har omfattat enskilda individer som vidarebosatts till Sverige, men vidarebosatta personer som ingått i genomförda projekt har inte redovisats separat under någon av de indikatorer som funnits för Amif 2014-2020. Vidarebosättning är en prioriterad fråga i Sveriges genomförande. Att öppna specifikt mål Solidaritet är en del av Sveriges strategi för att synliggöra prioriteringen av vidarebosättning inom genomförandet i Sverige. Möjligheten till riktade insatser både före och efter inresa anpassade till målgruppens behov finns inom specifika mål 1-2. Uppmärksamhet kommer att riktas till denna möjlighet genom kommunikations- och informationsinsatser på liknande sätt som genomfördes inom återvändandeområdet under Amif 2014-2020 och har beskrivits inom specifikt mål 3.

Sverige har vid programstarten av Amif 2021-2027 en ambitiös målsättning för vidarebosättning under programperioden och planerar även för humanitärt mottagande. För perioden 2021-2022 avser Sverige att vidarebosätta 8700 individer och ta emot 1500 individer inom ramen för humanitärt mottagande. Även omfördelning kan komma att bli aktuellt. Det finns därför ett fortsatt behov av att utveckla processen för vidarebosättning och förbättra förutsättningarna för individer som ska vidarebosättas till Sverige.

Förväntade övergripande resultat av insatser bidrar till långsiktiga samhällsförändringar

Vid programperiodens slut ska genomförandet inom specifikt mål 4 ha bidragit till övergripande resultat, vilka i sin tur bidrar till målets långsiktiga samhällsförändringar. De övergripande resultaten innebär att Sveriges genomförande ger utvecklade förberedande insatser som omfattar rätt och lättillgänglig information om det mottagande samhället och introducerar individer som kommer att flytta till Sverige redan före avresa. Samordningen av processen och överföring av information har stärkts, dels mellan den nationella nivån och mottagande kommuner samt mellan mottagande kommuner. Ett särskilt fokus har fästs vid hälsa och särskilda behov. Mottagandet i kommuner av målgruppen har förbättrats, vad gäller bostad, hälsa, språk, delaktighet i samhället och allmän samhällsinformation. Likaså det nationella ansvaret inom processen har förbättrats med avseende på uttagning av individer inom åtagandet, anvisning till kommun och informationsfördelning mellan aktörer. Genomförandet ska också fortsatt bidra till erfarenhetsutbyte och ökad resultatspridning mellan medlemsstaterna.

Genomförandeåtgärder

Insatser för att stärka solidaritet och en rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna innebär för Sveriges del i första hand utveckling av vidarebosättning. Exempel på aktiviteter på vidarebosättningsområdet återfinns under respektive genomförandeåtgärd.

Genomförandeåtgärd 4.a

Stärkande av solidariteten och samarbetet med tredjeländer som påverkas av migrationsflöden, bl.a. genom vidarebosättning i unionen och genom andra lagliga vägar till skydd i unionen.

Exempel på aktiviteter

1. Vidarebosättning av individer och familjer till Sverige.
2. Utveckla vidarebosättningen (Sveriges flyktingkvot) såsom uttagning, anvisning, bosättning, och samordning mellan aktörer.
3. Förbereda individer och familjer före avresa till Sverige. Det kan röra sig om allt från information om bostad till hälsa, språk, kartläggning av yrkeskunskaper och utbildningsbakgrund eller allmän samhällsinformation.
4. Utveckla informationsmaterial, rekommendationer eller liknande, till målgruppen och aktörer i tredjeländer.
5. Utveckla twinningprojekt som rör vidarebosättning.

Genomförandeåtgärd 4.b

Stöd till överföringar från en medlemsstat till en annan av sökande av internationellt skydd eller personer som beviljats internationellt skydd.

Exempel på aktiviteter

1. Humanitärt mottagande av individer och familjer till Sverige.
2. Överföringar av individer och familjer till Sverige från annan medlemsstat (om aktuellt).
3. Utveckla nya arbetssätt, metoder och system för att bl.a. effektivisera beslutsprocesser och därmed korta väntetider för individen.

